

land gaan werken – zijn vrouw, geen lid van de NSB maar tot in '43 wel aanhangster van die beweging, was omstreeks Dolle Dinsdag met haar kinderen in paniek naar Duitsland gevlucht waar zij zich overigens niet bij haar man had kunnen voegen. Deze was in april '45 in Hamburg overleden. De levensverzekeringsmaatschappij had uitbetaling van de f 4 500 geweigerd – als gevolg van haar vlucht had de vrouw namelijk sinds september '44 geen premie kunnen betalen. Dat laatste nu was, aldus de vrouw, louter gevolg van 'de oorlogsomstandigheden'; zij verzocht de Afdeling Rechtspraak, de levensverzekeringsmaatschappij te gelasten de f 4 500 alsnog uit te betalen. Het verzoek werd in augustus '49 door een van de Haagse Kamers afgewezen, waarbij de Kamer overwoog dat de man 'door zijn gedragingen alle kwade kansen die zijn rechtspositie zouden gaan beïnvloeden, voor zijn rekening nam' en dat hij en zijn vrouw het feit dat de premie na september '44 niet was voldaan, 'geheel aan hun eigen geesteshouding hadden te danken.'¹

Nu twee voorbeelden van zaken waarin een beroep op de Afdeling Rechtspraak succes had.

Het Beheersinstituut had in '46 enkele landerijen met boerderijen, die het eigendom waren van een politieke delinquent, voor twaalf jaar verpacht zonder zich er van te vergewissen of die delinquent wellicht spoedig in vrijheid zou worden gesteld. Dat laatste was het geval geweest en nadien had de vrijgelatene de Afdeling Rechtspraak verzocht de buiten hem om gesloten pachtovereenkomst te annuleren. Het verzoek werd in mei '48 door een van de Haagse Kamers toegewezen.

Dan had in '46 de beheerder over het vermogen van een gedetineerde politieke delinquent een aan deze toebehorend perceel verkocht aan de huurder van dat perceel. Die huurder had krachtens de huurovereenkomst het recht om in gemeenschappelijk overleg tot aankoop over te gaan maar van dat overleg was geen sprake geweest. De koop werd in april '48 door een van de Amsterdamse Kamers van de Afdeling Rechtspraak vernietigd.

★

Het voorbeeld van het geding dat de vrouw van de NSB'er uit Oss aanspande, toont aan dat de Afdeling Rechtspraak niet alleen te maken kreeg met verzoeken om beslissingen van het Beheersinstituut te annu-

¹ Uitspraak d.d. 18 aug. 1949, a.v., V, p. 735.